

การเปรียบเทียบการเก็บขนขยะของกรุงเทพมหานครและ เอกชน

นายสุทธิพงษ์ ทองสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชา เศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-864-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016518

12456325

COMPARATIVE PUBLIC AND PRIVATE REFUSE COLLECTION
IN BANGKOK METROPOLIS

MR. SUTTIPONG TONGSOOK

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics
Department of Economics
Graduate School
Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-864-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การเปรียบเทียบการเก็บขนขยะของกรุงเทพมหานครและ เอกชน
โดย   นายสุทธิพงษ์ ทองสุข
ภาควิชา   เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   ศาสตราจารย์ ดร. ไกรยุทธ จีรตยาคินทร์

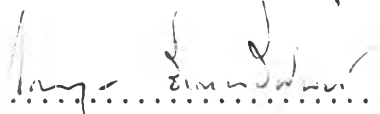

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

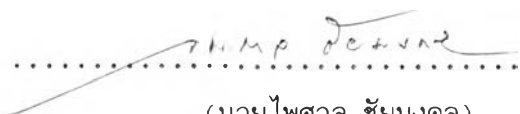
.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ทวาร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพศาล เล็กอุทัย)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. ไกรยุทธ จีรตยาคินทร์)

.... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนันต์ แสงธีระพิติกุล)

.... กรรมการ
(นายไพศาล ชัยมงคล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สัทธิพงษ์ ทองสุข : การเปรียบเทียบการเก็บขยะของกรุงเทพมหานครและเอกชน
(COMPARATIVE PUBLIC AND PRIVATE REFUSE COLLECTION IN BANGKOK
METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.ไกรยทธ ธีรยุธา คีนันท์, 95 หน้า.
ISBN 974-577-864-8

การเก็บขยะในกรุงเทพมหานคร ก่อนนี้กรุงเทพมหานครได้มีการเก็บตนเองเพียงฝ่ายเดียว แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2529-2532 ได้มีการจ้างเอกชนเข้ามาเก็บขยะในแขวงคลองตัน แขวงคลองเตย และเขตบางกอกน้อย (ยกเว้น แขวงบางพลัด) ซึ่งเป็นลักษณะของการให้เอกชนเข้ามาดำเนินงาน แทนรัฐ (Privatization) งานวิจัยฉบับนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระหว่าง การเก็บขยะของกรุงเทพมหานคร และเอกชน ศึกษาโดยใช้ทฤษฎีการวัดการดำเนินงาน มาตรการ ที่ใช้เปรียบเทียบคือ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล หรือคุณภาพของการดำเนินงาน

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ด้านประสิทธิภาพการเก็บขน เอกชนดำเนินงานได้ผลดีกว่าทาง กรุงเทพมหานครเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่ในด้านคุณภาพการเก็บขน เอกชนมีคุณภาพต่ำกว่าทาง กรุงเทพมหานครดำเนินงานเองมาก สรุปได้ว่า กรุงเทพมหานครดำเนินการเก็บตนเองดีกว่าการจ้าง เอกชนเข้ามาเก็บขน จึงถือได้ว่าการจ้างเอกชนเข้ามาเก็บขนนั้น ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ภาควิชา ..... เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา ..... เศรษฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

SUTTIPONG TONGSOOK : COMPARATIVE PUBLIC AND PRIVATE REFUSE COLLECTION
IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : PROF. KRIYUDHT
DHIRATAYAKINANT, Ph.D., 95 PP. ISBN 974-577-864-8

Refuse collection in Bangkok Metropolis between the year 1977 to 1980,
a private firm was contracted to collect refuse in the following area:
Kwang Klongtei, Kwang Klongton and Bangkok Noi district (except Kwang
Bangplad). The objective of this study is to compare public and private
refuse collection performance in aspects of efficiency and effectiveness or
quality.

Results of this study show that efficiency of public collection is
slightly lower than of private collection. But quality of private collection
is far lower than of public collection. Thus it may be concluded that public
collection is still better than private collection. Contracting out refuse
collection may be judged a failure.

ภาควิชา ..... เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา ..... เศรษฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความร่วมมือและอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจากอาจารย์หลายท่าน โดยเฉพาะศาสตราจารย์ ดร. ไกรยุทธ ธีรภักดิ์ ธีรภักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนการตรวจแก้ไขเป็นอย่างดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพศาล เล็กอุทัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนันต์ แสงธีระปิติกุลและคุณไพศาล ชัยมงคล ที่ได้ช่วยเหลือแนะนำในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ เพื่อน ๆ ที่ให้ความร่วมมือและเป็นกำลังใจให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วง

หากความดีอันพึงจะได้รับจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนขอมอบให้แก่คุณพ่อ คุณแม่ ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด ครู และอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ข้าพเจ้า ตลอดจนสถาบันการศึกษาทุกแห่งที่ข้าพเจ้าเคยศึกษามา อย่างไรก็ตามกิตติกรรมวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ผู้เขียนขออภัยแต่เพียงผู้เดียว

สุทธิพงษ์ ทองสุข

พฤษภาคม 2533

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	1
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๘
สารบัญ	๙
สารบัญตาราง	๑๑
สารบัญแผนภูมิ	๑๓
สารบัญรูปภาพ	๑๕
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา	3
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.4 วิธีการศึกษา	5
1.5 ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	5
1.6 สถานที่ที่มีผู้ศึกษาริจัย	6
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	13
บทที่ 2 ลักษณะทั่วไปของการเก็บขนขยะมูลฝอย	14
2.1 การบริหารงานด้านการรักษาความสะอาด	14
2.2 วิวัฒนาการของการเก็บขนขยะมูลฝอย	14
2.3 การเก็บขนมูลฝอยปี 2530	16
2.4 การกำจัดขยะมูลฝอย	17
2.5 ชนิด องค์ประกอบ และแหล่งที่มาของขยะมูลฝอย	20
2.6 ขยะในฐานะ Public bad หรือ Public opposition	28
2.7 ค่าธรรมเนียมการเก็บขนขยะมูลฝอย	33
2.8 การประกวดราคาในการกำจัด	36
2.9 การควบคุมการทำงานของเอกชน	40
บทที่ 3 แนวคิดและทฤษฎี	42
บทที่ 4 บทวิเคราะห์	53
4.1 ประสิทธิภาพ	53
4.2 ประสิทธิภาพ	59

	หน้า
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	77
5.1 สรุป	77
5.2 ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	87
ประวัติผู้เขียน	95

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

2.1	แสดงขีดความสามารถในการทำลายขยะมูลฝอยของโรงงานกำจัด ขยะมูลฝอย(พ.ศ. 2529)	20
2.2	แสดงขีดความสามารถของโรงงานกำจัดขยะมูลฝปี 2530	21
2.3	ข้อมูลด้านการจัดการมูลฝอยของกรุงเทพมหานครในปี 2530	23
2.4	แสดงประเภท ชนิด และส่วนประกอบของขยะในกรุงเทพมหานคร .	25
2.5	ประมาณการเกิดมูลฝอยใน กทม. (ขนาดคารโลก. 2525).....	28
2.6	แสดงการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการกำจัดเก็บขยะมูลฝอยของ กรุงเทพมหานครประจำปีงบประมาณ 2530	33
4.1	แสดงข้อมูลพื้นฐานของกรุงเทพมหานครและ เอกชนที่ใช้ในการเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพของปี 2530	55
4.2	แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานของกรุงเทพมหานคร และ เอกชนในพื้นที่ทั้งหมดขอ น.เอกชนและกรุงเทพมหานคร ปี 2530.	56
4.3	แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานของกรุงเทพมหานคร และ เอกชนสำหรับพื้นที่ที่กำหนดมา โดยเฉพาะ	57
4.4	แสดงการร้องทุกข์ต่อหน่วย งานของผู้ใช้บริการในปี 2531	59
4.5	แสดงการร้องทุกข์ต่อครัวเรือนต่อปีขอ ะปี 2531	60
4.6	แสดงร้อยละการ ใช้บริการขอ หน่วยงาน เก็บขนแยกตามพื้นที่	62
4.7	แสดงร้อยละการ ใช้บริการที่มีรถและ เจ้าหน้าที่ถึงพื้นที่ที่อาศัย	63
4.8	แสดงร้อยละของวิธีการทำลายขยะ ของผู้ให้สัมภาษณ์กรณีทำลายเอง	65
4.9	แสดงร้อยละของการ ให้สัมภาษณ์ถึงความตรง ระยะเวลา รวดและ เจ้าหน้าที่	66
4.10	แสดงร้อยละของการ ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความพึง ามของ การเก็บขน	68
4.11	แสดงร้อยละของการ ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับบรรยา ทขอ ะเจ้าหน้าที่เก็บขน	69
4.12 ก.	แสดงร้อยละของการ เรียบ เก็บค่าธรรมเนียมพิเศษของพนักงานเก็บขน	70
4.12 ข.	แสดงร้อยละของการ ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมพิเศษต่อ เดือน	72
4.13 ก.	แสดงร้อยละของการ ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ เจ้าหน้าที่ว่ามา เก็บหมดหรือ เหลือในภาชนะที่ใส่ขยะ	73

ตารางที่

หน้า

4.13	ข. แสดงร้อยละของการให้สัมภาษณ์ถึงปริมาณขยะที่เจ้าหน้าที่เก็บเหลือ ในภาชนะที่ใส่ขยะ	74
4.14	แสดง ร้อยละของการให้สัมภาษณ์ด้านการรักษาความสะอาดพื้นที่เก็บขน หลังจากเทขยะแล้ว	75

ญ

สารบัญแนญมิ

แนญมิ

หน้า

2.1	แนญมิการแบ่งส่วนราชการ ของสำนักรักษาความสะอาดตามประกาศ กรุงเทพมหานคร เรื่องการแบ่งส่วนราชการ และการกำหนดอำนาจหน้าที่ ของส่วนราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528	15
2.2	แสดงปริมาณมูลฝอยของกรุงเทพมหานครที่ถูกนำไปกำจัด และ ใ้ใช้ประโยชน์ ด้วยวิธีการต่างๆ ในปัจจุบัน	24

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่	หน้า
2.1 ก. แผนที่ แสดงที่ตั้งของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของ กทม. 3 แห่ง.	29
2.1 ข. NOTE : 15 KM. RADIUS IS ROUGHLY 19 KM. ROAD TRAVEL REAKPOINT	30
2.2 แสดงการเพิ่มของปริมาณขยะมูลฝอย	31
2.3 แสดงการขยายตัวของเมือง	32